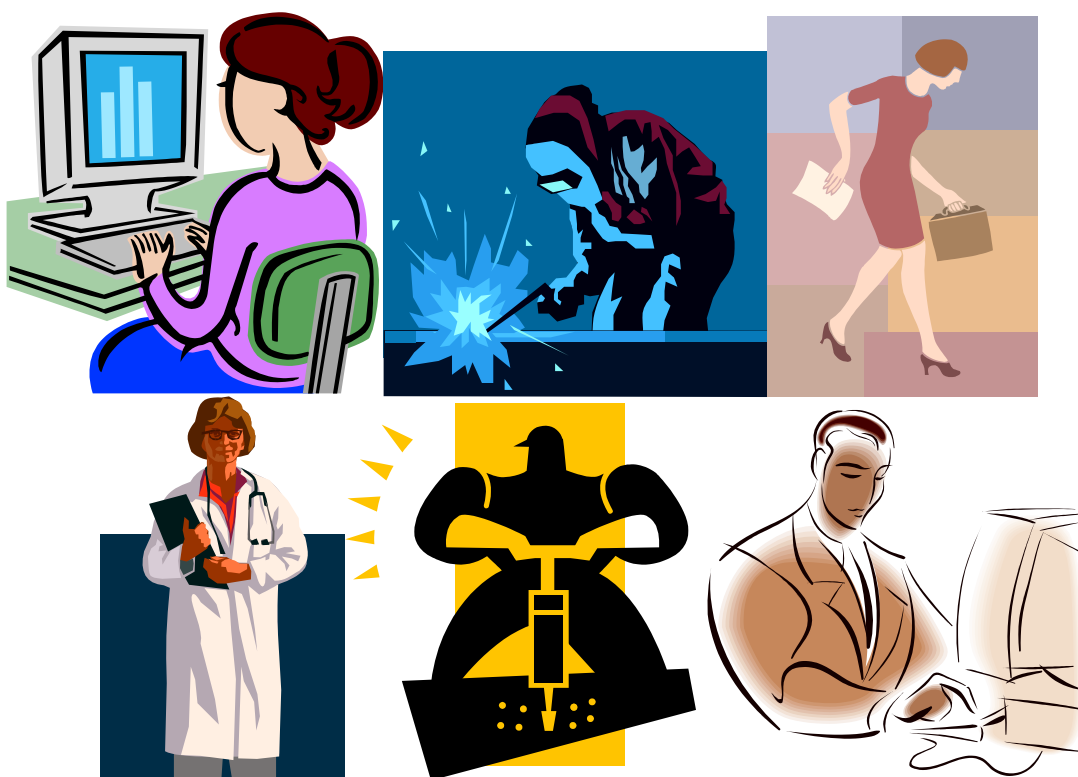

POWIATOWY URZĄD PRACY W GDYNI

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W SOPOCIE W I PÓŁROCZU 2011**

Październik 2011

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
I. ANALIZA BEZROBOTNYCH MIESZKANCÓW SOPOTU WG ZAWODÓW.....	4
II. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW.....	10
III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	12
WNIOSKI.....	21

WSTĘP

Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni realizując zalecenia wynikające z Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. u. z 2008r. nr. 69, poz. 415 z późn. zm.) przygotował kolejny ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Sopocie.

Raport ten jest oparty na sprawozdaniu MPIPS-01(załączniki 2 i 3) i obejmuje analizę struktury osób zarejestrowanych w tut. Urzędzie w I półroczu 2011r., analizę napływu bezrobotnych w tym okresie, a także ofert pracy złożonych przez pracodawców. Analiza ta dotyczy w szczególności zawodów deficytowych i zawodów nadwyżkowych. Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, natomiast przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W niniejszym opracowaniu zwrócono również uwagę na tzw. zawody zrównoważone czyli takie, wśród których istnieje równowaga pomiędzy ofertami pracy, a poszukującymi jej bezrobotnymi, zarejestrowanymi w tut. Urzędzie.

Podczas interpretacji danych z załączników do sprawozdania z MPIPS brane były pod uwagę duże grupy zawodowe, grupy elementarne, struktura ofert pracy i bezrobotnych według PKD oraz według działalności ostatniego miejsca pracy.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Sopocie służy do określenia działań, mających na celu zwiększenie stabilności lokalnego rynku pracy i usprawnienie jego funkcjonowania. Wiedza na temat zachodzących zmian ułatwia podejmowanie odpowiednich decyzji przez instytucje rynku pracy, pracodawców, ośrodki szkoleniowe i edukacyjne oraz bezrobotnych. Informacje o zawodach nadwyżkowych i deficytowych pozwalają pracodawcom dostosować wymagania wobec kandydatów do pracy, bezrobotnym - kwalifikacje, a wszelkim instytucjom, które związane są z nauczaniem - kierunki kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.

I. Analiza bezrobotnych wg zawodów w Sopocie. Stan w końcu I półrocza 2011 roku.

Poniższa analiza przedstawia stan bezrobocia na koniec I półrocza 2011 roku w Sopocie, na podstawie 38 dużych grup zawodowych (kod 2-cyfrowy), 209 elementarnych grup zawodowych (kod 4-cyfrowy) oraz 341 zawodów, ujętych w klasyfikacji zawodów. Na koniec I- półrocza 2011 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni łącznie zarejestrowanych było **667** bezrobotnych mieszkańców Sopotu, z czego **332** stanowiły kobiety (49,7%). W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku, liczba ta zmalała o 22 osoby (zarejestrowanych było 689 mieszkańców Sopotu). Spadek (choć bardzo nieznaczny) liczby osób bezrobotnych może świadczyć o tym, że sytuacja na rynku pracy powoli zaczyna się stabilizować.

Wśród osób bezrobotnych znajdowało się **614** osób posiadających przygotowanie zawodowe oraz **53** osoby bez zawodu. Liczba osób bez zawodu w stosunku do 2010 roku wzrosła jedynie o 14 osób. W grupie osób bezrobotnych, posiadających przygotowanie zawodowe zanotowano niewielki spadek . W tym wypadku różnica wynosi 36 osób.

Analiza osób bezrobotnych z Sopotu wg zawodów wskazuje, iż najliczniej reprezentowanymi profesjami byli:

- Sprzedawca – 49 (7,3%)
- Ekonomista – 18 (2,7%)
- Technik ekonomista – 18 (2,7%)
- Ślusarz – 18 (2,7%)
- Specjalista ds. marketingu i handlu – 14 (2,1%)
- Kucharz – 12 (1,8%)
- Technik handlowiec – 12 (1,8%)
- Technik administracji – 10 (1,5%)
- Technik prac biurowych – 10 (1,5%)
- Kierowca samochodu osobowego – 10 (1,5%)

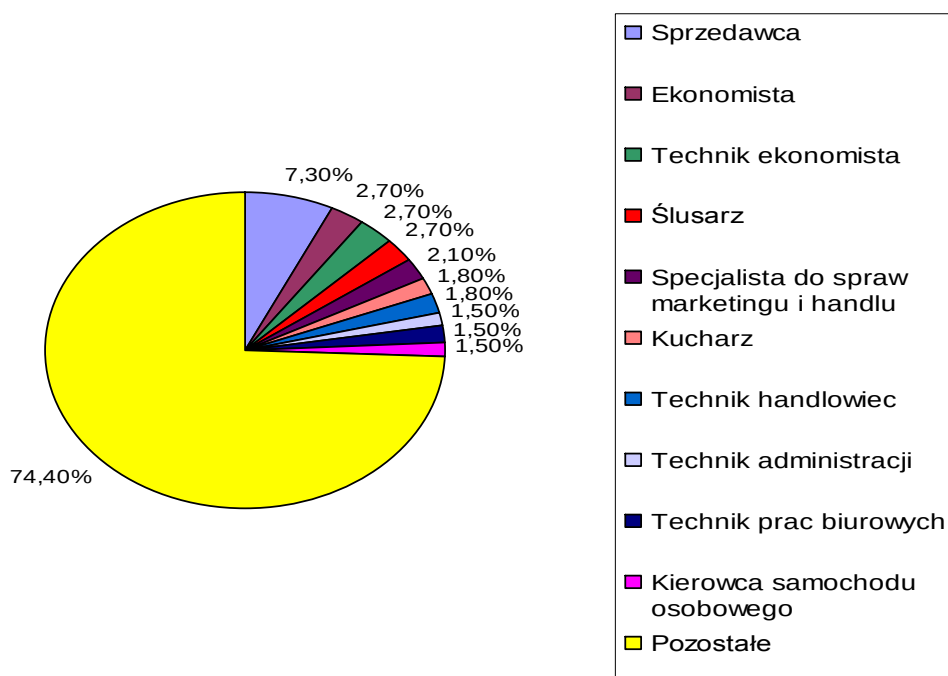
W porównaniu z rokiem ubiegłym, w rankingu zawodów osób bezrobotnych nie ma takich zawodów jak: robotnik gospodarczy, pracownik biurowy oraz specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych. Pojawiły się natomiast 3 nowe zawody - kucharz, technik handlowiec oraz specjalista ds. marketingu i handlu. Może być to spowodowane faktem, iż wiele osób kończy szkoły zawodowe lub policealne o kierunku handlowym lub gastronomicznym, a na rynku pracy nie ma tak dużego zapotrzebowania na pracowników

posiadających ww. wykształcenie. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż nadal na pierwszym miejscu w rankingu znajdują się bezrobotni sprzedawcy, chociaż ich liczba zmalała o 9 osób w porównaniu do ubiegłego roku. Ogromna rotacja charakterystyczna dla tego zawodu oraz stosunkowo duża łatwość w nabywaniu kwalifikacji sprzedawcy powodują, że jest to zwykle najliczniej reprezentowana grupa zawodowa.

Ponadto w czołówce znajduje się również ekonomista i technik ekonomista. Może to wynikać z faktu, iż wiele osób kończy szkoły średnie lub wyższe o kierunku ekonomicznym, a na rynku pracy nie ma tak dużego zapotrzebowania na pracowników o tym wykształceniu. Wnikliwe zbadanie niektórych cech poszczególnych osób tworzących grupy bezrobotnych ekonomistów i techników ekonomistów wskazuje na pewne podobieństwa charakteryzujące całą grupę w postaci: w przeważającej części są to kobiety, w wieku 45 – 59 lat, z długoletnią przerwą w wykonywaniu swojego zawodu, długotrwale bezrobotne, bez umiejętności posługiwania się podstawowymi programami komputerowymi, bez znajomości języków obcych. Dodatkowo osoby te odznaczają się zwykle małym zainteresowaniem podnoszenia swoich kwalifikacji, małą mobilnością przestrzenną (pracować mogą jedynie na terenie Sopotu) i aktywnością w poszukiwaniu oraz ogólnie niewielkim zapałem do podjęcia pracy. Natomiast stosunkowo wysokimi wymaganiami, co do ewentualnej pracy.

Poniższy wykres przedstawia zawody osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni jako bezrobotni z terenu Sopotu. Stan na koniec I półrocza 2011r.

Struktura bezrobotnych wg zawodów w Sopocie. Stan na koniec I półrocza 2011 roku

Analiza bezrobotnych mieszkańców Sopotu w I półroczu 2011 roku według dużych grup zawodów.

Analizując strukturę osób bezrobotnych na podstawie dużych grup zawodowych (2-cyfrowy kod) ustalono, iż na koniec I półrocza 2010 roku na pierwszych miejscach znaleźli się:

- Sprzedawcy i pokrewni – 12,7%
- Średni personel ds. biznesu i administracji – 8,3%
- Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury – 7,5%
- Pracownicy usług osobistych – 7,5%
- Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania – 6,4%

W porównaniu do I półrocza 2010 roku klasyfikacja dużych grup zawodowych uległa pewnym zmianom. Na pierwszym miejscu uplasowali się - sprzedawcy i jest to jedyna grupa zawodów jaka pozostała na niezmienionej pozycji w rankingu. Miejsce takich grup jak: - robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń czy - średni personel techniczny, zajęły takie grupy zawodowe jak: - specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury, - pracownicy usług osobistych, czy - specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania. Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że grupy zawodów technicznych zostały wyparte z czołowych miejsc w rankingu zawodów najliczniej reprezentowanych przez bezrobotnych Sopotian, przez grupy zawodów z dziedzin społecznych i ekonomiczno-biznesowych.

Analizując strukturę osób bezrobotnych na podstawie elementarnych grup zawodowych (kod 4-cyfrowy) ustalono, iż na koniec I półrocza 2010 roku na pierwszych miejscach znaleźli się:

- Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 11,2%
- Ekonomisci – 2,9%
- Ślusarze i pokrewni – 2,9%

W porównaniu do I półrocza 2010 roku czołowe miejsca w rankingu elementarnych grup zawodowych nie uległy zbyt dużym zmianom. Miejsce - agentów ds. sprzedaży zajęli - ekonomiści i była to jedyna zmiana wśród najliczniejszych elementarnych grup zawodów. W czołówce nadal pozostali sprzedawcy oraz ślusarze.

Napływ bezrobotnych według zawodów w Sopocie w I półroczu 2010 roku.

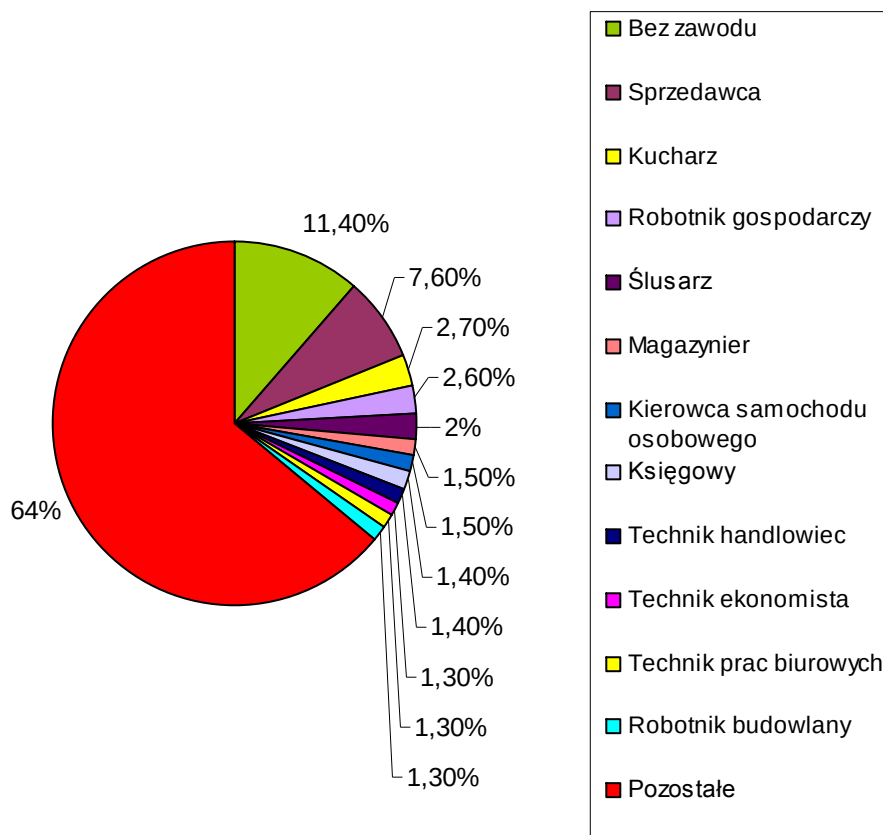
W I półroczu 2011 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni zarejestrowało się **701** mieszkańców Sopotu. W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku, liczba ta spadła o 109 osób. Oznacza to, iż liczba bezrobotnych Sopocian od 2010 roku zaczyna powoli spadać.

Wśród osób bezrobotnych znajdowały się **742** osoby posiadające przygotowanie zawodowe oraz **80** osób bez zawodu. Liczba osób bez zawodu w stosunku do 2010 roku wzrosła o 12 osób. Zdecydowany spadek nastąpił w grupie osób bezrobotnych, posiadających przygotowanie zawodowe. W tym wypadku różnica wynosiła aż 121 osób.

Najliczniej reprezentowane zawody przez Sopocian zarejestrowanych jako bezrobotni w ciągu I półrocza 2011 roku:

- **Bez zawodu – 80 osób (11,4%)**
- Sprzedawca – 53 (7,6%)
- Kucharz – 19 (2,7%)
- Robotnik gospodarczy – 18 (2,6%)
- Ślusarz – 14 (2%)
- Magazynier – 11 (1,5%)
- Kierowca samochodu osobowego -11 (1,5%)
- Technik handlowiec – 10 (1,4%)
- Księgowy- 10 (1,4%)
- Technik prac biurowych – 9 (1,3%)
- Technik ekonomista -9 (1,3%)
- Robotnik budowlany – 9 (1,3%)

Struktura napływu bezrobotnych wg zawodów w powiecie m .Sopot w okresie I półrocza. 2011r.

Podobnie, jak w przypadku stanu na koniec I półrocza 2011r., analizowanego powyżej, w całym półrocznym okresie najczęściej zarejestrowało się sprzedawców. Taka sama sytuacja miała miejsce w roku ubiegłym. Różnicę stanowi jedynie niewielki spadek w liczbie grypy. W I półroczu 2010r. roku zarejestrowano 66 sprzedawców tzn. o 13 więcej niż w roku bieżącym. Napływ i odpływ osób bezrobotnych w tym zawodzie charakteryzuje się wyjątkowo dużą dynamiką. Powodem tego mogą być przyczyny ekonomiczne zmuszające pracodawców (szczególnie właścicieli małych sklepów i hurtowni) do redukcji etatów w ramach oszczędności. Ponadto ponieważ nierzadko praca sprzedawcy wiąże się z niskimi wynagrodzeniami oraz z niekorzystnymi warunkami pracy, wielu sprzedawców dosyć często (częściej niż ma to miejsce w innych zawodach) zmienia pracodawcę. Innym czynnikiem wpływającym na dużą rotację jest podejmowanie pracy sprzedawcy przez osoby nie posiadające kwalifikacji w tym kierunku, co niestety często niekorzystnie wpływa na opinię pracodawcy o nowym pracowniku i w konsekwencji powoduje utratę pracy.

Wśród rejestrujących się bezrobotnych pojawiły się liczniejsze niż w latach ubiegłych grupy: kucharzy, kierowców samochodu osobowego oraz robotników budowlanych. Zniknęły

zaś z czołowych miejsc w rankingu - wcześniej występujące zawody: kelnera, psychologa oraz specjalisty ds. organizacji usług gastronomicznych. Powyższe dane świadczą o tym, iż nawet w tak specyficznym mieście jakim jest Sopot, zauważalne są zmiany zarówno w gospodarce, jak i na rynku pracy – choć skalę ich, ze względu na bardzo niską stopę bezrobocia występującą w Sopocie, można by nazwać „mikroskalą”.

Analizując strukturę napływu osób bezrobotnych w okresie I półrocza na podstawie dużych grup zawodowych ustalono, iż najwyższy wskaźnik procentowy osiągnęły takie grupy jak:

- Sprzedawcy i pokrewni – 13%
- Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury – 6,8%
- Gospodarze budynków – 3,1%
- Pracownicy obsługi klienta – 2,1%
- Pomoce domowe i sprzątaczkę – 1,5%

W porównaniu z rokiem ubiegłym ranking uległ znacznym zmianom. W czołówce pojawiły się aż cztery nowe grupy zawodowe: - specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury, - gospodarze budynków, - pracownicy obsługi klienta oraz - pomoce domowe i sprzątaczkę. Z dużych grup zawodowych z ubiegłego roku pozostali jedynie - sprzedawcy.

Analizując strukturę napływu osób bezrobotnych w okresie I półrocza 2011 roku na podstawie elementarnych grup zawodowych ustalono, iż najwyższy wskaźnik procentowy osiągnęły takie grupy jak:

- Sprzedawcy sklepowi(ekspedienty) – 11,6%
- Pracownicy usług osobistych – 9,3%
- Średni personel ds. biznesu i administracji – 6,8%
- Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania – 6,1%
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń- 5,9%

W porównaniu z rokiem ubiegłym, w obrębie elementarnych grup zawodowych pojawiły się 4 nowe: - pracownicy usług osobistych, - średni personel ds. biznesu i administracji, - specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania oraz - robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń. Nie pojawiły się natomiast takie elementarne grupy jak: -

agenci ds. sprzedaży, - kelnerzy i pokrewni, - pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne, a także - księgowi.

II. Analiza ofert pracy wg zawodów w Sopocie w I półroczu 2011 roku.

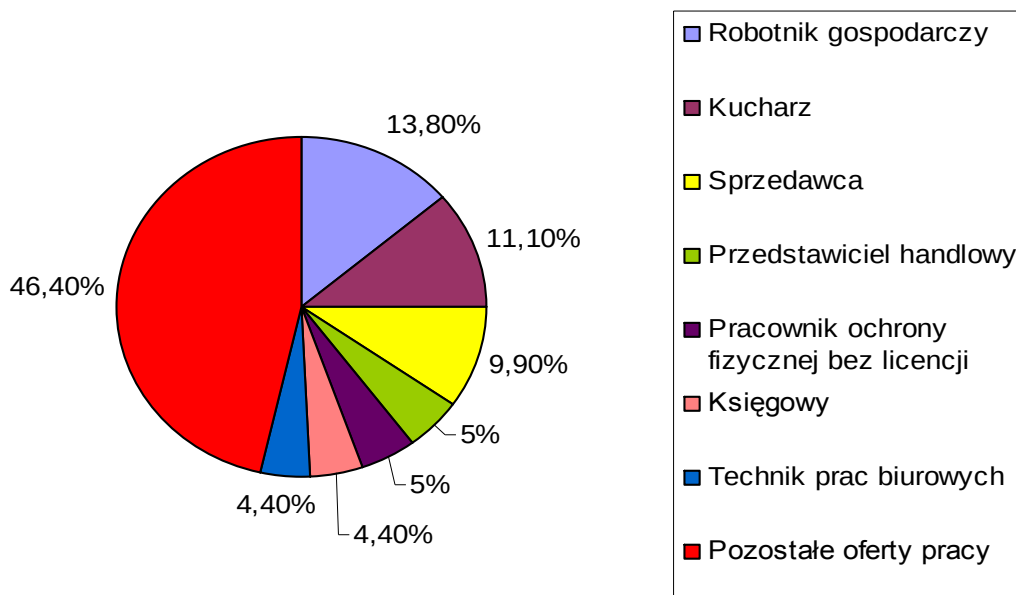
W I półroczu 2011 roku sopoccy pracodawcy złożyli łącznie **181** ofert pracy. W porównaniu z danymi z I półrocza 2010 roku – **217** ofert pracy - można stwierdzić, że różnica jest niewielka, bo tylko 36 ofert pracy mniej. Natomiast biorąc pod uwagę ubiegłe lata obserwujemy ciągły spadek liczby zgłaszanych do Urzędu ofert pracy. Zmieniły się również zawody w jakich poszukiwano pracowników. W analizowanym okresie najwięcej ofert pracy wpłynęło do tut. Urzędu w zawodach:

- Robotnik gospodarczy – 25 ofert pracy (13,8%)
- Kucharz – 20 (11,1%)
- Sprzedawca – 18 (9,9%)
- Przedstawiciel handlowy – 9 (5%)
- Pracownik ochrony fizycznej bez licencji – 9 (5%)
- Księgowy – 8 (4,4%)
- Technik prac biurowych – 8 (4%)

Porównując oferty pracy z I półrocza 2010 roku i z I półrocza 2011 roku widzimy pewne różnice w zapotrzebowaniu na rynku pracy. W I półroczu 2011 roku nie znalazły się już w czołówce rankingu takie oferty pracy jak: murarz, kelner, malarz budowlany oraz pracownik administracyjny (technik prac administracyjnych). Pojawiły się natomiast oferty pracy na: sprzedawcę, pracownika ochrony bez licencji oraz na księgowego. Zwiększone zapotrzebowanie np. na pracownika ochrony bez licencji może wynikać z faktu, iż w Sopocie jest wiele klubów, dyskotek i innych miejsc, w których trzeba zapewnić bezpieczeństwo osobom w nich przebywającym.

Poniższy wykres przedstawia strukturę zgłoszonych ofert pracy wg zawodów w I półroczu 2011 roku.

Struktura zgłoszonych ofert pracy wg. zawodów w I półroczu 2011r.

Analizując strukturę zgłoszonych ofert pracy wg. dużych grup zawodowych zaobserwować można, iż najwięcej ofert pracy wpłynęło w obrębie takich grup jak:

- Pracownicy usług osobistych – 31%
- Sprzedawcy i pokrewni – 13,3%
- Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu – 4,4%
- Technicy fizjoterapii i masażyści – 3,9%
- Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania – 2,8%

Struktura oferowanego zatrudnienia uległa znacznym zmianom. Po pierwsze pojawiły się 4 nowe grupy zawodowe na, które zwiększyło się zapotrzebowanie. Były to m.in. - pracownicy usług osobistych i - sprzedawcy. Warto zwrócić również uwagę na fakt, iż wzrosła liczba ofert pracy na stanowiska związane z wyspecjalizowanymi kierunkami np. - technicy fizjoterapii i masażyści a także - specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania.

Analizując strukturę zgłoszonych ofert pracy wg elementarnych grup zawodowych zaobserwować można, iż najwięcej ofert pracy wpłynęło w obrębie takich grup jak:

- Gospodarze budynków – 16%
- Średni personel ds. biznesu i administracji – 14,9%
- Kucharze – 11%
- Sprzedawcy sklepowi(ekspedienci) – 11%
- Przedstawiciele handlowi – 5%

Struktura oferowanego zatrudnienia w obrębie elementarnych grup zawodowych uległa dość widocznym zmianom. W porównaniu z I półroczem 2010 roku zniknęły z rankingu takie zawody jak: murarze i pokrewni, agenci ds. sprzedaży oraz malarze budowlani i pokrewni. W ich miejsca pojawili się: sprzedawcy sklepowi(ekspedienci), średni personel ds. biznesu i administracji oraz przedstawiciele handlowi.

III. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I półroczu 2011 roku w Sopocie przeprowadzono w oparciu o 341 profesji. Dla 273 profesji w badanym okresie nie było ofert pracy. Brak zapotrzebowania na pracowników oraz brak poszukujących pracy dotyczył 52 zawodów. Były to głównie zawody wymagające wysokich kwalifikacji lub wąskiej specjalizacji zawodowej np. ekspedytor, inżynier ogrodnictwa, doradca inwestycyjny, programista aplikacji, makler morski, technik poligraf, poborca skarbowy itd.

Przypadków gdzie pojawiły się oferty pracy, a nie było zarejestrowanych w tym zawodzie osób bezrobotnych (wartość wskaźnika deficytu wynosiła MAX) było 16.

Do zawodów deficytowych należy zaliczyć wszystkie te zawody, dla których wskaźnik nadwyżki (stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie) jest większy od 1,1. Poniższa tabela przedstawia te zawody, na które był popyt , natomiast nie było siły roboczej

Zawody deficytowe w I półroczu w Sopocie w 2011 roku.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1.	132301	Gospodarz domu	4,0000
2.	132302	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	3,0000
3.	132404	Recepcjonista hotelowy	3,0000
4.	132406	Technik masażysta	2,3333
5.	133002	Fryzjer	2,0000
6.	141101	Spawacz ręczny gazowy	2,0000
7.	141102	Dozorca	2,0000
8.	141201	Przedstawiciel handlowy	1,8000
9.	143101	Robotnik gospodarczy	1,3889
10.	143901	Sprzątaczką biurową	1,3333

W odniesieniu do zapotrzebowania na pracowników określonych zawodów, w perspektywie ostatniego roku, widać bardzo wyraźnie zmiany na lokalnym rynku pracy. W I półroczu 2011 roku zanotowano 10 zawodów deficytowych. Tylko jeden z nich, a mianowicie recepcjonista znalazł się również na liście zawodów deficytowych w zeszłym roku. Obserwując dane z zeszłych lat można stwierdzić, iż z roku na rok tzw. zawody deficytowe zmieniają się. W I półroczu 2010 roku najbardziej deficytowymi zawodami były: murarz, pracownik administracyjny, recepcjonista, kucharz i przedstawiciel handlowy. Z kolei w I półroczu 2011 roku najbardziej poszukiwanymi na rynku pracy byli: gospodarz domu, pośrednik w obrocie nieruchomościami, recepcjonista hotelowy, technik masażysta i fryzjer.

Ponieważ bezpośrednia obserwacja lokalnego rynku pracy nie zawsze pokrywa się z rezultatami statystyk niezbędne jest opatrzenie tych rezultatów komentarzem. Sopot będąc stosunkowo niewielkim miastem o najniższej stopie bezrobocia w kraju, umiejscowionym w centrum Trójmiasta, na styku dwóch największych w województwie rynków pracy stanowi wyjątkowo specyficzne środowisko. Niewielu mieszkańców miasta pozostaje bez pracy. Do ich dyspozycji są wolne etaty oferowane zarówno przez pracodawców gdańskich i gdyńskich. Pojawienie się na czołowych miejscach w rankingu zawodów deficytowych takich zawodów jak: gospodarz domu, recepcjonista hotelowy, fryzjer, dozorca, robotnik gospodarczy, sprzątaczką biurową – nie oznacza, iż są to zawody, na które sopockie firmy nie mogą znaleźć

pracowników. Na taką konfigurację w rankingu wpłynął fakt, tworzenia rankingu na podstawie procentowego wskaźnika deficytu/nadwyżki. W przypadku zgłoszenia do Urzędu 2 wolnych miejsc pracy w danym zawodzie, w którym brak zarejestrowanych bezrobotnych, mamy do czynienia ze 100% deficytem. Natomiast w przypadku zgłoszenia do Urzędu 100 wolnych miejsc pracy w danym zawodzie, w którym zarejestrowanych jest 50 osób (czyli brakuje jeszcze 50 osób aby zaspokoić potrzeby kadrowe firm) – mamy do czynienia tylko z 50% deficytem.

Lokalny rynek pracy wykazuje obecnie niewielkie zapotrzebowanie niemal na wszystkie z wymienionych w powyższym rankingu zawody. Zawód recepcjonistki hotelowej znalazł się wśród zawodów deficytowych jedynie dlatego, że osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje do wykonywania tego zawodu posiadają nieco odmiennie brzmiący tytuł zawodowy uzyskiwany w wyniku ukończenia szkoły średniej lub wyższej o profilu hotelarskim lub turystycznym predestynującym do wykonywania pracy recepcjonistki hotelowej. Zawód dozorca, robotnika gospodarczego, sprzątaczkę biurową, gospodarza domu mogą wykonywać osoby nie posiadające specjalnych uprawnień, umiejętności czy konkretnego zawodu. W taki sposób są natomiast precyzowane składane w Urzędzie oferty pracy, które muszą zawierać ściśle określenie nazwy i kodu zawodu. Natomiast osoby bezrobotne nie posiadające konkretnego zawodu (osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym lub ogólnym) rejestrowane są jako osoby „bez zawodu”. A to oznacza, że bardzo wielu bezrobotnych może wykonywać pracę w zawodach, które zostały powyżej wskazane jako zawody deficytowe.

Zasadniczo z przedstawionego rankingu jedynie zawód – pośrednik w obrocie nieruchomościami i technik masażysta można by uznać faktycznie za zawody deficytowe. Choć i w tych przypadkach popyt na specjalistów w tych dziedzinach uzależniony jest od posiadanych przez danego kandydata uprawnień, certyfikatów i doświadczenia zawodowego.

Najlepsza sytuacja na rynku pracy istnieje wówczas gdy, wskaźnik intensywności znajduje się w przedziale pomiędzy 0,9 a 1,1. Oznacza to, że popyt na siłę roboczą równoważy się ze składanym na nią zapotrzebowaniem.

Zawody zrównoważone w Sopocie w I półroczu 2011 roku.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1.	214109	Pomoc kuchenna	1
2.	143990	Kosmetolog	1
3.	211104	Prawnik legislator	1
4.	213105	Referent (asystent) bankowości	1
5.	213106	Asystent dyrektora	1
6.	213204	Ogrodnik terenów zieleni	1
7.	213207	Elektromechanik	1
8.	213303	Kierowca autobusu	1
9.	143907	Kucharz	1,0526

Analizując wyniki zamieszczone w powyższej tabeli, można stwierdzić, że kłopotów z zatrudnieniem nie było w przypadku wykwalifikowanych pracowników usług (gastronomia, usługi kosmetyczne) oraz pracowników z doświadczeniem w zakresie prawa i bankowości.

Analizując wskaźnik intensywności nadwyżki oraz średnią liczbę ofert w miesiącu, za najbardziej nadwyżkowe zawody na terenie Sopotu należy uznać zawody umieszczone w tabeli poniżej. W badaniu za nadwyżkowe uznano zawody, których wskaźnik wyniósł mniej niż 0,9 oraz złożono co najmniej jedną ofertę pracy w miesiącu.

Zawody nadwyżkowe w Sopocie w I półroczu 2011 roku

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1.	216102	Specjalista ds. marketingu i handlu	0,1250
2.	216101	Psycholog	0,1429
3.	215301	Technik handlowiec	0,2000
4.	215104	Sprzedawca	0,3396
5.	215103	Kelner	0,5000

6.	214502	Inżynier elektryk - automatyk	0,5000
7.	214501	Krawiec	0,6000
8.	214406	Księgowy	0,8000
9.	214303	Technik administracji	0,8750
10.	214207	Technik prac biurowych	0,8889

Z rankingu wynika, że do najbardziej nadwyżkowych zawodów należy kilka profesji związanych z administracyjnym i biurowym funkcjonowaniem firm: - specjalista ds. marketingu i handlu, księgowy technik administracji, technik prac biurowych. Ma to bezpośredni związek z sytuacją jaka panuje na rynku pracy. Przedsiębiorcy sopoccy nadal mocno odczuwają skutki kryzysu gospodarczego, co zaowocowało ograniczeniem zatrudnienia i zwolnieniami w mniejszych prywatnych firmach. Przedsiębiorcy często obniżali koszty utrzymania swoich firm poprzez zwolnienia pracowników, powierzając pracę, którą do tej pory wykonywało kilka osób jednej osobie. Ponadto na terenie miasta funkcjonują szkoły średnie i wyższe kształcące właśnie w tych kierunkach, każdego roku zasilając rynek kolejnymi przedstawicielami zawodów najbardziej nadwyżkowych. I o ile szkołę taką kończy osoba młoda, dodatkowo znająca obsługę kilku programów komputerowych i języków obcych, aktywna i zdeterminowana na znalezienie pracy – ma wszelkie szanse, aby tę pracę na terenie Trójmiasta znaleźć. Jednakże jeśli kończy szkołę osoba, która podjęła w niej naukę jako uzupełnienie wiedzy w systemie zaocznym czy wieczorowym, po wieloletniej przerwie w pobieraniu nauki i przerwie w zatrudnieniu – może napotkać duże trudności z powrotem na rynek pracy, pomimo podwyższenia własnych kwalifikacji. Jak wskazują rejestry Urzędu Pracy w Sopocie bezrobotna młodzież do 25 roku życia stanowi jedynie niewiele ponad 8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Co oznacza, iż wśród bezrobotnych Sopocian - techników prac biurowych, - księgowych, - techników prac administracyjnych są raczej osoby (głównie kobiety) w wieku powyżej 45 lat. W bardzo wielu przypadkach kobiety te nie wykazują zainteresowania podjęciem pracy z różnych powodów rodzinnych, zdrowotnych itp. stając się długotrwale bezrobotnymi (niejako z wyboru).

Innymi zawodami nadwyżkowymi, czyli takimi, na które podaż siły roboczej przewyższa popyt, były: psycholog, technik handlowiec czy sprzedawca. O ile w przypadku zawodów związanych z handlem, duża liczna byłych pracowników sklepów, hurtowni czy działów handlowych w firmach sprzedających swoje towary czy usługi, będąca niejako w „ruchu ciągłym” zmieniając często miejsce pracy – nie jest zasadniczo niczym nowym, czy

nieuzasadnionym, o tyle zakwalifikowanie zawodu – psychologa do zawodów nadwyżkowych, wydaje się mieć związek z notowaną w kilku ostatnich latach tendencją na obieranie właśnie tego kierunku kształcenia. Z pewnością sam kierunek jest bardzo ciekawy i prawdopodobnie pomocny w codziennym życiu, lecz niestety z uwagi na mnogość absolwentów tego kierunku i jednocześnie niewielkie zapotrzebowanie lokalnych firmy w tym zakresie – nie dający dużych szans na znalezienie pracy zgodnej z uzyskanym dyplomem. Wśród bezrobotnych ten zawód reprezentowany jest raczej przez osoby młode.

Porównując I półrocze 2010 roku z I półroczem 2011 roku widzimy dużą różnicę w ilości zawodów nadwyżkowych. W zeszłym roku było ich 20, natomiast w tym roku jest ich o połowę mniej czyli 10. Z notowań rankingu ubiegłorocznego w stosunku do bieżącego powtórzyło się 6 zawodów m.in.: psycholog, sprzedawca, księgowy czy technik handlowiec. Nadwyżkowymi przestały być zawody takie jak: technik informatyk, kierowca samochodu osobowego, sekretarka czy tokarz.

Według dużych grup zawodowych w I półroczu 2011 roku zawodami nadwyżkowymi były m.in.:

- Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych (0,0385)
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych (0,0417)
- Kierowcy i operatorzy pojazdów (0,0455)
- Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury (0,0476)
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzenia pokrewni (0,1081)

Z rankingu dużych grup zawodów, z miejsc czołowych zniknęły takie grupy jak: - modelki, sprzedawcy i demonstratorzy i - średni personel techniczny. W ich miejsce pojawili się różni specjaliści, zarówno nauk społecznych, jak i ścisłych.

Według dużych grup zawodowych w I półroczu 2011 roku grupą deficytową byli :

- Pracownicy usług ochrony (1,5000).

W porównaniu z ubiegłym rokiem w czołówce deficytowych, dużych grup zawodów nie pojawili się górnicy i robotnicy budowlani, których zastąpili natomiast pracownicy usług ochrony.

Według elementarnych grup zawodowych w I półroczu 2011 roku grupami nadwyżkowymi byli m.in.:

- Specjaliści ds. reklamy i marketingu (0,1111)
- Psycholodzy i pokrewni (0,1250)
- Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych(z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego) (0,1538)
- Technicy mechanicy (0,1667)
- Elektrycy budowlani i pokrewni (0,2500)

Analizując dane z ubiegłego roku zaobserwować można, że tylko jedna elementarna grupa zawodów, plasująca się w czołówce pojawiła się w rankingu w tym roku. Byli to psycholodzy i pokrewni. Odnotowano natomiast całkiem nowe zawody takie jak np.: specjalista ds. reklamy i marketingu czy elektryk budowlany.

Według elementarnych grup zawodowych w I półroczu 2010 roku grupami deficytowymi byli m.in.:

- Agenci sprzedaży bezpośredniej (4,0000)
- Specjaliści ds. rynku nieruchomości (3,0000)
- Technicy fizjoterapii i masażyści (2,3333)
- Pracownicy ochrony osób i mienia (1,8000)
- Przedstawiciele handlowi (1,8000)

Analizując dane z ubiegłego roku zaobserwować można, że żadna z czołówki grup deficytowych nie pojawiła się w rankingu w tym roku. Znalazły się w nim natomiast zawody związane przede wszystkim ze sprzedażą i usługami. Takie umiejscowienie poszczególnych zawodów w rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych potwierdza tezę nie tylko o usługowo – handlowym charakterze lokalnej gospodarki ale o ogólnej tendencji na globalnym rynku.

Analiza zawodów generujących długotrwale bezrobocie w Sopocie w I półroczu 2011 roku.

Porównując duże grupy zawodowe pod kątem wartości wskaźnika długotrwałego bezrobocia należy stwierdzić, że na 38 analizowanych, dla 8 grup zawodów (kod 2-cyfrowy)

wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia wyniosła 0. Wskaźnik ten nie osiągnął wartości maksymalnej czyli równej 1 w żadnej grupie. W najwyższym stopniu długotrwałe bezrobocie generowała grupa: sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni. Na dalszych miejscach uplasowały się takie grupy jak:

- Pomoce domowe i sprzątaczk – (0,3333)
- Rolnicy produkcji towarowej – (0,3333)
- Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych – (0,3333)
- Pracownicy opieki osobistej i pokrewni – (0,3333)

W porównaniu z I półroczem 2010 roku, w 2011 roku w czołówce nie pojawiły się takie grupy jak: średni personel techniczny, specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia, kierownicy małych przedsiębiorstw oraz specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych.

Ranking grup zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w Sopocie w I półroczu 2011 roku wg kodu 4- cyfrowego objął 209 grup, z czego dla 13 przyjął wartość 1. Długotrwałe bezrobocie dotknęło w największym stopniu przedstawicieli takich elementarnych grup jak:

- Barmani – (1,0000)
- Nauczyciele kształcenia zawodowego – (1,0000)
- Dietetycy i specjaliści ds. żywienia – (1,0000)
- Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej – (1,0000)
- Inżynierowie ds. przemysłu i produkcji – (1,0000)
- Fotografowie – (1,0000)
- Pomoce domowe i sprzątaczk – (1,0000)
- Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej – (1,0000)
- Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych pokrewni – (1,0000)
- Prezentery radiowi, telewizyjni i pokrewni – (1,0000)
- Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów – (1,0000)
- Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp – (1,0000)
- Tynkarze i pokrewni – (1,0000)

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż w porównaniu do ubiegłego roku, grup dla, których wskaźnik przyjął wartość 1 jest prawie trzykrotnie więcej. Tylko dwie grupy pojawiły się

ponownie w rankingu, a mianowicie byli to rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz tynkarze i pokrewni.

Analiza bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w Sopocie w I półroczu 2011 roku.

W I półroczu 2011 roku najliczniej rejestrowali się bezrobotni, których ostatnie miejsce pracy wg PKD należało do sekcji:

- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (110 osoby)
- Pozostała działalność usługowa (82 osoby)
- Działalność niezidentyfikowana (71 osób)
- Budownictwo (47 osób)
- Przetwórstwo przemysłowe (44 osoby)

Trudno powiedzieć jak w powyższych sekcjach faktycznie przedstawiała się struktura zawodowa osób rejestrujących się. Brak możliwości właściwego zakwalifikowania i zarejestrowania osoby bezrobotnej wynika bardzo często z faktu, że pracodawcy nie korzystają z dostępu do kodów zawodów i w nieumiejętny sposób określają stanowisko pracy oraz z faktu, że sami bezrobotni często nie umieją określić jak profesjonalnie nazywało się ich stanowisko pracy.

W I półroczu 2011 roku najwięcej ofert pracy zgłosili pracodawcy prowadzący działalność wg takich sekcji jak:

- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (56)
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (50)
- Budownictwo (17)
- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (12)
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (11)

W analogicznym okresie ubiegłego roku najwięcej ofert pracy zgłoszono w sekcjach: - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, - budownictwo, - opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz - przetwórstwo przemysłowe. Analiza powyższych rankingów oraz obserwacja nasilenia napływu osób bezrobotnych w poszczególnych okresach, wskazuje, że najwięcej osób rejestrowało się w Powiatowym Urzędzie Pracy w pierwszych miesiącach roku.

Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w Sopocie w I półroczu 2010/11 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty.

Ranking ten obejmował 38 dwucyfrowych grup zawodów, wśród których dla 14 grup nie było szansy na uzyskanie oferty - czyli w tym wypadku wskaźnik wynosił „0”. Byli to m.in.: - leśnicy i rybacy, - kierownicy ds. produkcji i usług, - monterzy czy - pozostali pracownicy obsługi biura.

Największe szanse na uzyskanie oferty miały grupy:

- Pracownicy usług ochrony
- Pracownicy usług osobistych
- Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki
- Średni personel ds. zdrowia
- Elektrycy i elektronicy.

Ponadto ranking ten obejmował 209 grup zawodowych (kod 4- cyfrowy), wśród których dla 168 grup nie było szansy na uzyskanie oferty- wskaźnik wynosił „0”.

Uzyskanie oferty było możliwe w przypadku 41 grup zawodów, szczególnie dla których wskaźnik przyjął wartość $>0,5$, a były to m.in.: - technicy fizjoterapii i - masażyści (2,3). W roku ubiegłym największe szanse na uzyskanie zatrudnienia mieli przedstawiciele takich grup jak: - operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych, - górnicy i robotnicy budowlani, - pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach, - pracownicy usług osobistych i ochrony oraz - pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów.

W analizowanym okresie tylko w dwóch przypadkach wskaźnik szansy uzyskania oferty przyjął wartość MAX. Była to grupa pracowników usług domowych oraz grupa robotników robót stanu surowego i pokrewnych gdzie indziej niesklasyfikowanych.

Wnioski

W stosunku do I półrocza 2010 roku, w I półroczu 2011 roku w Sopocie nastąpił spadek (choć bardzo niewielki) liczby osób bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż zmalała liczba osób bezrobotnych, które posiadają przygotowanie zawodowe. Jednocześnie zanotowano zmniejszony napływ ofert pracy, które zgłoszono w Urzędzie.

Porównując raporty z analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych z ubiegłych lat zaobserwować można zmiany zarówno w strukturze zawodowej osób bezrobotnych jak i w strukturze zgłaszanych do urzędu ofert pracy. W I półroczu 2011 roku najbardziej poszukiwanymi na rynku pracy byli: gospodarz domu, pośrednik w obrocie nieruchomościami, recepcjonista hotelowy, technik masażysta oraz fryzjer. Z kolei zawodami nadwyżkowymi były takie zawody jak : sprzedawca, psycholog, specjalista ds. marketingu i handlu, technik handlowiec oraz kelner. Tak więc obserwujemy powrót sprzedawcy na miejsce zawodu nadwyżkowego.

Najwięcej ofert pracy zgłoszono w zawodach: robotnika gospodarczego, kucharza, sprzedawcy czy przedstawiciela handlowego. Sytuacja ta może być związana z rozbudową infrastruktury Sopotu. Powstaje wiele nowych obiektów handlowo – usługowych, a więc i wzrasta zapotrzebowanie na pracowników w dziedzinie budowlanej, gastronomicznej i handlowej.

Do tut. Urzędu wpływa niewiele ofert pracy z terenu Sopotu, ponieważ sopoccy pracodawcy najczęściej dysponując ofertami pracy sezonowej takiej jak: barman, kelner, obsługa hotelowa (recepcjonista, pokojówka), masażysta, sprzedawca pamiątek - poszukują pracowników na własną rękę, umieszczając w oknach wystawowych lub innych eksponowanych miejscach swoje ogłoszenia. Dają też ogłoszenia do gazet i internetu. Nie korzystają z pośrednictwa Powiatowego Urzędu Pracy.

Sopot jako kurort turystyczny i usługowy nadal utrzymuje najniższą stopę bezrobocia w kraju. 30.06.2011r stopa bezrobocia w Sopocie wyniosła 3,4%. Jego mieszkańcy pozostawali w najbardziej korzystnej sytuacji spośród mieszkańców Trójmiasta, ponieważ mogli korzystać z ofert zatrudnienia w Gdyni, Gdańsku, Rumi czy Wejherowie. Sopot tak jak i inne miasta w Polsce odczuł skutki kryzysu gospodarczego, jednak sytuacja na sopockim rynku pracy wydaje się powoli stabilizować. Świadczyć może o tym, choćby spadek liczby bezrobotnych mieszkańców Sopotu, rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni.